EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 4.7.2024
COM(2024) 268 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

18. årsrapport (2023) om gennemførelsen af EU-bistand i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

18. årsrapport (2023) om gennemførelsen af EU-bistand i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

1. INDLEDNING

Rådets forordning (EF) nr. 389/2006[1] ("støtteforordningen") er grundlaget for bistanden til det tyrkisk-cypriotiske samfund, og i henhold til denne forordning skal Kommissionen hvert år forelægge Rådet og Europa-Parlamentet en rapport.

2. PROGRAMMERING AF BISTANDEN

Der blev mellem 2006 og ultimo 2023 afsat 688 mio. EUR til aktiviteter under støtteforordningen. I oktober 2023 blev der indgået forpligtelser for et beløb på 31,7 mio. EUR til det årlige handlingsprogram for 2023[2]. I den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 anlægges der et flerårigt perspektiv for programmet, og det bliver muligt at få en stabil årlig finansiering. Bistandsprogrammet er dog af ekstraordinær midlertidig karakter og har til formål at forberede og i givet fald lette fuld anvendelse af gældende EU-ret i de dele af Republikken Cypern, hvor Republikken Cyperns regering ikke udøver faktisk kontrol, når der er opnået en løsning på Cypern-problemet. Både støtteforordningen og Rådets forordning (EF) 2020/2093[3] om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme giver mulighed for en revision, hvis der opnås en genforening.

3. GENNEMFØRELSESMEKANISMER

Programmet gennemføres i de dele af Republikken Cypern, hvor Republikken Cyperns regering ikke har nogen effektiv kontrol (de "ikkeregeringskontrollerede områder") og hvor anvendelsen af gældende EU-ret er midlertidigt suspenderet i henhold til tiltrædelsestraktatens protokol nr. 10. Bistanden gennemføres gennem direkte og indirekte forvaltning.

Kommissionen handler under omstændigheder, der er uden fortilfælde i politisk, retlig og diplomatisk henseende. Ydelse af en sådan bistand indebærer ikke, at nogen anden offentlig myndighed end Republikken Cyperns regering anerkendes i egnene. Det er nødvendigt med ad hoc-ordninger, for at programmet skal kunne gennemføres, samtidig med at principperne om forsvarlig finansiel forvaltning overholdes. Ved EU-finansierede støtteprogrammer er det under normale omstændigheder aftalerne med et modtagerlands regering, der udgør den retlige ramme for udviklingsbistanden. Der kan imidlertid ikke indgås sådanne aftaler om bistand til det tyrkisk-cypriotiske samfund. Det er en del af Kommissionens ansvarsområde at styre og imødegå den iboende risiko. De trufne foranstaltninger omfatter bl.a. nøje tilsyn med kontrakter og støtte til

[1] Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund og om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2667/2000 om Det Europæiske Genopbygningsagentur (EUT L 65 af 7.3.2006, s. 5).

[2] Kommissionens gennemførelsesafgørelse af 12.9.2023 om vedtagelse af et handlingsprogram for det tyrkisk-cypriotiske samfund for 2023 (C(2023) 5848).

[3] Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (EUT L 433I af 22.12.2020, s.11).

støttemodtagere, reviderede betalingsbetingelser og varsomhed med hensyn til anvendelsen af bankgarantier. Støtten omfatter betydelige beløb i form af tilskud, der kræver en stærk forvaltning.

For at sikre virkning skal det tyrkisk-cypriotiske samfund fuldt ud deltage i forberedelsen af den gældende EU-rets gennemførelse, når suspensionen heraf ophører i overensstemmelse med protokol 10 ved gennemførelsen af en samlet løsning.

Programgruppen benytter EU's programstøttekontor i de ikkeregeringskontrollerede områder i Nicosia. Kommissionens repræsentation i Cypern er ligeledes vært for møder, seminarer og pressekonferencer og kommunikerer med den cypriotiske offentlighed på hele øen, herunder også om støtteprogrammet. Desuden gennemfører EU's Infopoint, som er finansieret under støtteprogrammet, en række kommunikations- og oplysningskampagner til orientering om EU's politikker, prioriteter og tiltag til støtte for det tyrkisk-cypriotiske samfund og fremme af europæisk kultur.

4. GENNEMFØRELSE I RAPPORTERINGSPERIODEN

4.1. Generelt overblik

Kommissionen fortsætter med at gennemføre støtteforordningen med det overordnede mål at støtte en genforening. I tilfælde af en samlet løsning på Cypern-problemet træffer Rådet efter forslag fra Kommissionen med enstemmighed beslutning om de fornødne tilpasninger af denne forordning.

Aktiviteterne i 2023 omfattede videreførelse af en række etablerede og vellykkede projekter, f.eks. EU-stipendier og tillidsskabende tiltag som støtte til både Det Tekniske Udvalg om Kulturarv og Komitéen for Forsvundne Personer. En særlig facilitet fortsatte med at finansiere de to samfunds fælles tekniske udvalgs initiativer.

Tilskudsstøtte er fortsat et vigtigt kendetegn for programmet. Der blev ydet mere støtte til økonomiske nøglesektorer, som forbereder sig på en løsning gennem projekter i den private sektor og udvikling af landdistrikterne. Med bestræbelserne blev der opnået håndgribelige forbedringer inden for udryddelse af dyresygdomme og fødevaresikkerhed.

Kommissionen fortsatte sine bestræbelser på at hjælpe det tyrkisk-cypriotiske samfund med at overholde de standarder, der var fastsat i pakken af de to foranstaltninger, som Kommissionen havde vedtaget i 2021, nemlig at registrere "Χαλλούμι" (Halloumi)/Hellim som en beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) og fastsætte vilkårene for transport af dette produkt hen over den grønne linje. Med henblik herpå blev der ydet målrettet finansiel bistand, og tekniske eksperter ydede støtte til landbrugere, fødevarevirksomhedsledere og lokale myndigheder med ansvar for kontrol i hele fødevareproduktionskæden. Kommissionen indkaldte fortsat til møder i den uformelle arbejdsgruppe om Halloumi/Hellim, hvor interessenter fra begge cypriotiske samfund blev bragt sammen.

Der er fortsat betydelige mangler i støttemodtagernes kapacitet til effektivt at gennemføre gældende EU-ret efter gennemførelsen af en samlet løsning. Det tyrkisk-cypriotiske samfund har dog gjort gode fremskridt på en række områder, som f.eks. miljø, sundhed og fødevaresikkerhed, og har opnået en bedre forståelse for udfordringerne.

Ved årets udgang var der 138 kontrakter under støtteprogrammet.

4.2. Fremskridt med de enkelte målsætninger

Det overordnede mål med støtteprogrammet er at fremme Cyperns genforening ved at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfunds økonomiske udvikling. Programmet fokuserer navnlig på øens økonomiske integration, på en forbedring af kontakten mellem øens to befolkningsgrupper og med EU samt på at forberede EU-rettens gennemførelse.

Aktiviteterne i forbindelse med de enkelte målsætninger i støtteforordningen i 2023 er beskrevet nedenfor.

4.2.1. Målsætning 1: Udbygning og omstrukturering af infrastruktur

Med FN's Udviklingsprogram (UNDP) fortsatte gennemførelsen af den "lokale infrastrukturfacilitet" gennem igangværende bidragsaftaler med Kommissionen for i alt 33,2 mio. EUR. Faciliteten yder støtte til forberedelse og gennemførelse af relevante lokale infrastrukturinvesteringer. I 2023 blev tre infrastrukturprojekter afsluttet, nemlig opførelsen af Kormakitis Centre for Cooperation, udvidelsen af Morphou-spildevandsrensningsanlægget og rehabiliteringen af Kouklia-vådområderne. Yderligere 15 projekter var aktive, herunder udvikling af en forundersøgelse med henblik på etablering af et solkraftværk, der er fælles for de to samfund.

Saneringsarbejde og bygge- og anlægsaktiviteter på Famagusta-kloaksystemet, som blev påbegyndt i juli 2021, blev afsluttet i 2023. Der blev udskiftet i alt 45 km af kloaksystemet, mange defekter i det oprindelige projekt blev afhjulpet, og systemets kvalitet og funktionalitet blev forbedret.

Der var fortsat strukturelle problemer med driften af deponeringsanlægget i det tyrkisk-cypriotiske samfund i 2023. Siden overdragelsen i 2022 har støttemodtageren ikke forbedret driften og forvaltningen af anlægget og er fortsat med at indføre dårlig praksis for bortskaffelse af affald. Dette har uundgåeligt ført til en væsentlig forværring af situationen og nedskrivning af investeringen. Uden at inddrage Kommissionen lancerede støttemodtageren to udbud med henblik på at udlicitere driften af deponeringsanlægget. De blev dog begge annulleret, hvilket betyder at den fremtidige forvaltning af affaldssektoren i samfundet er uklar. Kommissionen er fortsat besluttet på at hjælpe støttemodtageren med at rette op på situationen, forudsat at der træffes passende strategiske beslutninger om ledelsen heraf.

I overensstemmelse med den EU-finansierede integrerede plan for håndtering af fast affald blev støtteordninger for at forbedre infrastrukturen for affaldshåndtering i otte lokalsamfund afsluttet i 2023.

Den lokale tekniske kapacitet til at overvåge miljøkvaliteten blev fortsat forbedret gennem særlige kapacitetsopbyggende aktiviteter såsom udarbejdelse af en lokal opgørelse over emissioner af luftforurenende stoffer. Oplysningerne fra det EU-finansierede luftkvalitetsovervågningsnet anvendes nu til at vurdere forureningsniveauerne og udvikle specifikke foranstaltninger for at reducere dem.

I telekommunikationssektoren blev der færdiggjort en ny sendeinfrastruktur i 2023 takket være et EU-finansieret projekt. Som led i projektet fjernede det tyrkisk-cypriotiske samfund alle analoge tv-udsendelser fra 700 MHz-frekvensbåndet. Dette muliggjorde uhindret tildeling af 700 MHz-frekvensbåndet til 5. generations mobiltjenesterne og bidrog til øget digitalisering af det tyrkisk-cypriotiske samfund.

4.2.2. Målsætning 2: Fremme af social og økonomisk udvikling

Gennem støtteprogrammet fortsatte Kommissionen med at styre og fremme økonomisk integration og udvikling ved at yde bistandspakker til små og mellemstore

virksomheder i det tyrkisk-cypriotiske samfund med henblik på at styrke deres konkurrenceevne og innovation. Ved udgangen af 2023 havde næsten 100 virksomheder afsluttet gennemførelsen af flerårige tilskud til en værdi af 4,6 mio. EUR, hvilket førte til skabelse af mere end 200 nye job, indførelse af EU-kvalitetsstandarder og støtte til digital omstilling. EU's "Into Business"-program nåede ud til mere end 1 150 iværksættere og kulminerede med oprettelsen af 36 nye virksomheder. EU Incubator Hive blev lanceret, hvilket gjorde det muligt for nystartede virksomheder at modtage skræddersyet støtte.

På området økonomisk konvergens fortsatte samarbejdet med Verdensbanken om makroøkonomisk overvågning, statistikker, lettelse af samhandel og forbedring af erhvervsklimaet gennem forenkling af procedurer. Den første samlede husstandsbudgetundersøgelse, som fokuserede på overvågning af fattigdom, blev afsluttet i 2023, og resultaterne blev drøftet i vidt omfang. Der blev gjort fremskridt i arbejdet med at håndtere lovkrav og overvinde hindringer for tyrkisk-cyprioter i forbindelse med at åbne bankkonti i banker i de regeringskontrollerede områder og muliggøre betalinger for samhandel over den grønne linje.

Der blev også gjort fremskridt inden for produktsikkerhed. Et projekt om teknisk bistand i forbindelse med markedsovervågning, som blev igangsat i marts 2022, fortsatte i 2023. Projektet har til formål at indføre ny og forbedre eksisterende praksis inden for metrologi, standardisering, akkreditering og overensstemmelsesvurdering. Projektet gennemføres i tæt samarbejde med den private sektor og bidrager til at forbedre erhvervsklimaet i det tyrkisk-cypriotiske samfund og sikre, at lokalt fremstillede produkter overholder EU-standarderne.

Kommissionen fortsatte sin mangeårige støtte til det tyrkisk-cypriotiske samfund for at hjælpe det med at opfylde EU's standarder for fødevaresikkerhed og dyresundhed samt forebyggelse, påvisning og udryddelse af dyresygdomme. Der blev ydet bedriftsrådgivningstjeneste til landbrugere og landbrugsorganisationer, hvilket førte til oprettelse af en pulje på over 100 lokale tekniske rådgivere og et dynamisk netværk af interessenter, der er ivrige efter at udbygge deres viden og forbedre deres praksis. I perioden 2022-2023 gennemførte 109 landbrugere en eller flere erhvervsuddannelser eller -kurser i landbruget, hvilket førte til udstedelse af i alt 247 uddannelsesbeviser. Desuden blev der givet tilskud til en værdi af 3,5 mio. EUR til i alt 53 landbrugere, kooperativer og fødevarevirksomhedsledere i 2023, hvilket øgede deres effektivitet og produktivitet.

Der blev fortsat gennemført vigtige aktiviteter vedrørende fødevaresikkerhed og kriseberedskab, som har konsekvenser for samhandelen over den grønne linje og Halloumi/Hellim BOB-ordningen. Som følge heraf blev den første Halloumi/Hellim, der er produceret i det tyrkisk-cypriotiske samfund, i marts 2023 certificeret som værende i overensstemmelse med den beskyttede oprindelsesbetegnelse (BOB). Ved udgangen af 2023 var tre producenter af Halloumi/Hellim-ost og 15 bedrifter i det tyrkisk-cypriotiske samfund blevet certificeret og attesteret i henhold til BOB-ordningen. Kommissionens uformelle arbejdsgruppe om Halloumi/Hellim afholdt fire møder om gennemførelsen af BOB-ordningen i 2023.

Omfattende testning og prøveudtagning af dyr med fokus på prioriterede sygdomme, herunder brucellose, tuberkulose og mund- og klovesyge, fortsatte i 2023. Til dette formål leverede Kommissionen laboratorietest, veterinærartikler og -ydelser. Som følge af støtteprogrammets omfattende vifte af foranstaltninger fortsatte forekomsten

af brucellose med at falde, og faldt til et niveau på 0,3 % ved udgangen af 2023. Tuberkulose og mund- og klovesyge er allerede udryddet.

Med EU-finansieret støtte blev der desuden gjort yderligere fremskridt i opgaven med at få privatpraktiserende dyrlæger til at foretage fødevaresikkerheds- og veterinærkontrol.

Kommissionen fortsatte sin støtte på uddannelsesområdet med fokus på erhvervsuddannelse, livslang læring og faglig udvikling af lærere. I 2023 var der udarbejdet undervisningspakker for 20 erhverv, og 330 lærere var blevet uddannet i de nye læseplaner. Der blev afholdt i alt 103 kurser, og der blev udviklet næsten 200 moduler for at forbedre færdigheder og viden hos alt undervisningspersonale i det tyrkisk-cypriotiske samfund.

Projektet om teknisk bistand med Danmarks Statistik førte fortsat til forbedring af virksomhedernes levering og forvaltning af datakilder. Projektet blev suppleret med målrettet støtte gennem Kommissionens instrument til teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX) og Verdensbanken. Alle disse handlinger udgør en samlet EU-strategi, der har til formål at forbedre tilvejebringelsen af statistikker i det tyrkisk-cypriotiske samfund, med henblik på at fremme genforening.

4.2.3. Målsætning 3: Fremme af forsoning, tillidsskabende foranstaltninger og støtte til civilsamfundet

Komitéen for Forsvundne Personer, som får støtte fra støtteprogrammet gennem en støtteaftale med UNDP, fortsatte sit felt- og laboratoriearbejde. Af de i alt 2 002 forsvundne personer havde komitéen ultimo 2023 opgravet jordiske rester fra 1 186 personer. Heraf er 1 044 genetisk identificeret og overleveret til deres familier.

I 2023 blev der underskrevet en ny bidragsaftale på 2,6 mio. EUR med henblik på at støtte komitéens indsats i 2024. Samlet set har EU i perioden 2006-2023 bidraget med 38,5 mio. EUR for at støtte det arbejde, der udføres af Komitéen for Forsvundne Personer, hvilket svarer til 80 % af den samlede støtte, der er ydet til komitéen i denne periode.

Beskyttelse af kulturarv forblev et centralt element i den forsonende og tillidsskabende del af støtteprogrammet udført i tæt samarbejde med de to samfunds fælles Tekniske Udvalg om Kulturarv. Alt i alt er der i perioden 2006-2023 ydet ca. 27,5 mio. EUR i EU-støtte til programmet for kulturarv. Dette betød, at 142 kulturarvssteder på hele øen kunne bevares, støttes strukturelt, beskyttes eller genoprettes fysisk.

I 2023 blev der ydet et nyt EU-bidrag på 2 mio. EUR til støttefaciliteten for de to samfunds fælles tekniske udvalg. Denne støtte ydes gennem FN's Udviklingsprogram. Siden 2019 har støttefaciliteten finansieret ca. 20 projekter under det tekniske udvalg, fra gennemførligheds- og forskningsundersøgelser til værksteder og udstillinger.

Den vellykkede gennemførelse af United World Colleges' pilotstipendieordning for de to samfund gjorde det muligt for 46 studerende fra begge samfund at tage den internationale studentereksamen i forskellige lande mellem 2020 og 2023. Andre tiltag, der er gennemført af United World Colleges, omfatter ungdomsaktiviteter på tværs af samfundene og korte kurser med henblik på at styrke unge menneskers evne til at skabe positive ændringer i deres samfund.

Støtten til civilsamfundet fortsatte i 2023. Projektet Civic Space, der yder teknisk bistand til civilsamfundsorganisationer, fortsatte med at bidrage til at opbygge deres kapacitet, fremme et gunstigt miljø for udvikling af civilsamfundet og stimulere

netværk og fælles tiltag med græsk-cypriotiske og andre civilsamfundsorganisationer i EU.

Indkaldelsen af forslag til "Det cypriotiske civilsamfund i aktion VIII" i 2022 førte til 17 tilskud med en samlet finansiel ramme på 2,5 mio. EUR. Projekterne gik ind i deres fulde gennemførelsesfase i 2023 og havde fokus på forskningsaktioner mellem de to samfund, tillidsskabende foranstaltninger mellem de to samfund og styrkelse af civilsamfundet i det tyrkisk-cypriotiske samfund, hvilket gjorde det muligt for civilsamfundet at tilrettelægge vigtige fortaleraktiviteter og stimulere samfundsaktiviteter.

Platformen for menneskerettigheder fortsatte med succes gennemførelsen af sit EU-finansierede direkte tilskud og modtog yderligere finansiering i 2023. I hovedaktiviteterne blev der fokuseret på bekæmpelse af menneskehandel, flygtninges rettigheder, LGBTIQ+-rettigheder, relevant interessentdeltagelse, ordentlige fængselsforhold og frihed for tortur. Platformen var involveret i at bringe den første sag om menneskehandel for domstolene i det tyrkisk-cypriotiske samfund, som førte til en dom. Den støttede også ofre for menneskerettighedskrænkelser og styrkede civilsamfundsorganisationernes kapacitet med hensyn til rettighedsbaserede spørgsmål generelt.

4.2.4. Målsætning 4: Bringe det tyrkisk-cypriotiske samfund tættere på EU

Siden 2022 har Kommissionen indgået partnerskaber med Goethe-Instituttet om at gennemføre EU-stipendieprogrammet. I det akademiske år 2023/2024 blev der tilbudt 129 stipendier med henblik på studier på universiteter i EU-lande til tyrkisk-cypriotiske studerende, og ved udgangen af 2023 er to tyrkisk-cypriotiske studerende med et EU-stipendium blevet optaget på Europakollegiet.

Siden 2007 er der blevet uddelt mere end 2 150 stipendier til studerende til mere end 100 universiteter i 23 EU-lande. Stipendierne hjælper studerende i løbet af det første år af en grunduddannelse på universitetsniveau, studerende i deres kandidat- eller ph.d.-programmer samt forskere og fagfolk med yderligere at udvikle deres sproglige og faglige færdigheder i flere EU-lande. Sammen med Goethe-Instituttet lancerede Kommissionen også Alumni Connect Digital, en onlineplatform til at skabe kontakt mellem alumner, der tidligere har modtaget stipendium.

EU's Infopoint ledes af EU's programstøttekontor sammen med Kommissionens repræsentation i Cypern. Kontoret gav i 2023 EU stor synlighed gennem sine aktiviteter både online og offline. EU's Infopoint gennemførte mere end 500 kommunikations- og synlighedsaktiviteter i 2023, der dækkede EU-relaterede emner såsom rettigheder for personer med handicap, ytringsfrihed, samhandel over den grønne linje og den europæiske grønne pagt. Der blev afholdt i alt 30 arrangementer med over 20 000 deltagere, hvilket afspejler et politisk skift i retning af et større fokus på synligheds- og kommunikationsarrangementer for et større antal støttemodtagere. I denne periode udarbejdede Kommissionen 20 publikationer, 75 infografikker og 15 audiovisuelle produkter.

4.2.5. Målsætning 5-6: Forberede det tyrkisk-cypriotiske samfund på indførelsen og gennemførelsen af gældende EU-ret

TAIEX-instrumentet bruges til at gennemføre målsætning 5 og 6 i støtteforordningen. Det bruges til at forberede det tyrkisk-cypriotiske samfund på gennemførelsen af gældende EU-ret, når suspensionen heraf ophører ved gennemførelsen af en samlet løsning.

TAIEX-faciliteten er fortsat et vigtigt redskab til at opfylde støtteprogrammets målsætninger. I 2023 blev instrumentet brugt til fortsat støtte på tværs af 12 temaområder af EU-retten gennem en kombination af online- og på stedet-arrangementer. Der blev afholdt ca. 150 TAIEX-arrangementer, hvilket er på niveau med det foregående års antal. Der blev endvidere udviklet en database over alle de retsakter, der er udarbejdet med TAIEX-støtte, og bestræbelserne på at forbedre kvaliteten af oversættelse og tolkning i det tyrkisk-cypriotiske samfund fortsatte.

TAIEX-støtten til samhandelen over den grønne linje (Rådets forordning (EF) nr. 866/2004) voksede betragteligt i 2023. Uafhængige eksperter bestilt af Kommissionen udførte den regelmæssige inspektion af frisk frugt og friske grøntsager, kartofler, honning og fisk. Ud over de seks typer forarbejdede fødevarer af ikkeanimalsk oprindelse, der blev godkendt til samhandel over den grønne linje for første gang i 2022, blev emballagematerialer, der kommer i kontakt med fødevarer, og to nye forarbejdede fødevarer af ikkeanimalsk oprindelse, også tilladt til handel, nemlig spiseoliven og forskellige former for frugtsaft. Gennem behørig overensstemmelseskontrol af faciliteterne i de ikkeregeringskontrollerede områder sikrede TAIEX-eksperter, at standarder og kvalitet var på EU-niveau.

For yderligere at lette samhandelen over den grønne linje lancerede Kommissionen i november 2023 en "EU-kvikskranke", som giver virksomheder og erhvervsdrivende, der er interesserede i eller beskæftiger sig med handel over den grønne linje, viden, støtte og netværksmuligheder.

4.3. Finansiel gennemførelse (aftaler og udbetalinger)

4.3.1. Aftaleindgåelse

Kommissionen underskrev i 2023 retlige forpligtelser til en værdi af 36,9 mio. EUR.

4.3.2. Betalinger

I 2023 beløb betalingerne sig til 37,3 mio. EUR (40,6 mio. EUR i 2022).

4.4. Overvågning

Kommissionen er direkte ansvarlig for gennemførelsen af de fleste projekter (direkte forvaltning). Den overvågning, der foretages af Kommissionens medarbejdere, er meget betydelig, og der er løbende kontakt til kontrahenter, der foretages stikprøvekontroller og afholdes møder på stedet samt i styringskomitéerne. Den tekniske bistand fra tilskudsstøttegruppen støttede fortsat Kommissionen i dens arbejde med overvågning af gennemførelsen af tilskudsaftaler og bistod samtidig støttemodtagerne i anvendelsen af EU-reglerne for gennemførelse af tilskudsaftaler, herunder afledte bestemmelser om offentlige indkøb.

Kommissionen gennemfører også en række kontrakter ved indirekte forvaltning. Gennemførelsesorganer såsom UNDP, Verdensbanken, Goethe-Instituttet, GIZ og NI-CO rapporterer til Kommissionen i overensstemmelse med de gældende rammeaftaler. Kommissionen er i høj grad involveret i den daglige overvågning af disse tiltag.

4.5. Revision og kontrol

De anbefalinger fra sidste revision, der blev udført af Den Interne Revisionstjeneste i 2017 i forbindelse med interne kontrolordninger på området for offentlige indkøb, er fuldt ud gennemført.

4.6. Evaluering

I 2022 blev der offentliggjort en uafhængig evaluering af støtteprogrammet for perioden 2013-2018. Resultaterne af evalueringen var tilfredsstillende. I evalueringen blev det konkluderet, at programmet fortsat er relevant, og at dets virkning generelt har været positiv. Det blev bekræftet, at programmet giver EU-merværdi, og det blev anerkendt for at holde genforeningsperspektivet i live. Evalueringen understregede også programmets generelle sammenhæng og effektivitet. Samtidig blev det fremhævet i evalueringen, at støtteprogrammet alene ikke kan føre til en genforening af Cypern, da ansvaret i sidste ende ligger hos de to cypriotiske samfund.

4.7. Information, offentlig omtale og synlighed

Samlet set blev der i 2023 gennemført 505 synligheds- og kommunikationstiltag med henblik på at fremvise EU's arbejde. Kommissionen offentliggjorde også en brochure om udviklingen af den private sektor.

4.8. Drøftelser med Republikken Cyperns regering

Der blev afholdt regelmæssige møder med repræsentanter for Republikken Cyperns regering. Kommissionen er fortsat afhængig af regeringens samarbejde i forbindelse med kontrol af ejendomsrettigheder og formidling af de to samfunds tekniske udvalgsarbejde. Kommissionen mødes regelmæssigt med Republikken Cyperns udenrigsministerium og faste repræsentation ved EU.

5. KONKLUSIONER

Kommissionen fortsætter med at yde bistand i henhold til støtteforordningen for at fremme Cyperns genforening ved at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfunds økonomiske udvikling og ved at arbejde på forordningens målsætninger.

I løbet af 2023 var bistanden fortsat rettet mod de områder, der udgør særlige problemer med hensyn til fremtidig overholdelse af EU-retten, samtidig med at det blev sikret, at nye behov håndteres på en effektiv måde.

Fokus på projekternes relevans, modenhed, ejerskab og bæredygtighed har givet positive resultater og vil fortsat være retningsgivende for fremtidige drøftelser om programmering. Der vil også fortsat blive gjort en indsats for at opnå en større og langsigtet virkning på prioriterede områder gennem strategiske tiltag.

Kommissionen er indstillet på at stille de nødvendige ressourcer til rådighed — herunder inden for rammerne af støtteprogrammet — til understøttelse af forhandlingerne om en løsning i FN-regi.